

Datum van inontvangstneming : 15/09/2015

Zaak C-443/15**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

13 augustus 2015

Verwijzende rechter:

Labour Court (Ierland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 augustus 2015

Appellant:

Dr. David L. Parris

Verweerders:

Trinity College Dublin;

Higher Education Authority;

Department of Public Expenditure and Reform; en

Department for Education and Skills

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Sinds zijn vroegtijdige pensionering op 31 december 2010 ontvangt appellant in Ierland een door de Staat gefinancierd bedrijfspensioen. Vanwege het feit dat hij niet een geregistreerd partnerschap of huwelijk was aangegaan voordat hij de leeftijd van 60 jaar bereikte (op 21 april 2006), werd het recht op een nabestaandenpensioen niet erkend ten aanzien van zijn partner van hetzelfde geslacht (op grond van een geregistreerd partnerschap dat hij in 2009 is aangegaan in het Verenigd Koninkrijk en dat op 12 januari 2011 is erkend in Ierland) en echtgenoot (op grond van het huwelijk dat in het Verenigd Koninkrijk heeft plaatsgevonden op 12 januari 2015 maar dat thans nog niet wordt erkend in Ierland, omdat de wetgeving ter uitvoering van een referendum van 22 mei 2015

nog niet is aangenomen). Door appellant wordt betoogd dat dit discriminatie vormt op grond van leeftijd of seksuele geaardheid dan wel beide.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

Artikel 267 VWEU

Artikel 10 VWEU

De verwijzende rechter verzoekt om uitlegging van artikel 2 en 6 van richtlijn 2000/78/EG.

Prejudiciële vragen

Is sprake van discriminatie op grond van seksuele geaardheid in strijd met artikel 2 van richtlijn 2000/78/EG, indien toepassing wordt gegeven aan een regel van een bedrijfspensioenregeling waarbij de betaling van een nabestaandenpensioen aan de nabestaande geregistreerde partner van een deelnemer van de regeling bij diens overlijden wordt beperkt door de eis dat de deelnemer en zijn nabestaande geregistreerde partner hun geregistreerd partnerschap moeten zijn aangegaan voordat de deelnemer de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt, waarbij de omstandigheden aldus waren dat toen de deelnemer de leeftijd van 60 jaar bereikte, het voor hen volgens de nationale wetgeving nog niet was toegestaan om een geregistreerd partnerschap aan te gaan, en voorts de deelnemer en zijn geregistreerde partner reeds vóór die datum zich hadden verbonden als levenspartners?

Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord,

2. is sprake van discriminatie op grond van leeftijd in strijd met artikel 2 juncto artikel 6, lid 2, van richtlijn 2000/78/EG, indien een pensioenverstrekker krachtens een bedrijfspensioenregeling het recht op een nabestaandenpensioen beperkt ten aanzien van de nabestaande geregistreerde partner van een deelnemer van de regeling bij diens overlijden door te eisen dat de deelnemer en zijn nabestaande geregistreerde partner hun geregistreerd partnerschap moeten zijn aangegaan voordat de deelnemer de leeftijd van 60 jaar bereikt, indien:

(a) de eis ten aanzien van de leeftijd waarop een deelnemer een geregistreerd partnerschap moet zijn aangegaan, niet een criterium is dat wordt gehanteerd in actuariële berekeningen; en

(b) op het moment dat de deelnemer de leeftijd van 60 jaar bereikte, het volgens de nationale wetgeving nog niet was toegestaan voor de deelnemer en zijn geregistreerde partner om een geregistreerd partnerschap aan te gaan, en indien de

deelnemer en zijn geregistreeerde partner reeds vóór die datum zich hadden verbonden als levenspartners?

Indien de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord,

3. is sprake van discriminatie in strijd met artikel 2 juncto artikel 6, lid 2, van richtlijn 2000/78/EG, indien de beperkingen op het recht tot een pensioen in het kader van een bedrijfspensioenregeling als omschreven in de eerste en de tweede vraag voortvloeien uit de samenlopende gevolgen van de leeftijd en de seksuele geaardheid van een deelnemer aan die regeling?

Aangevoerde bepalingen van het recht van de Europese Unie

Artikel 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;

Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16).

Aangevoerde jurisprudentie van de Europese Unie

Arresten: Maruko, C-267/06, EU:C:2008:179; Römer C-147/08, EU:C:2011:286; Jørgensen, C-226/98, EU:C:2000:191; Hill en Stapleton, C-243/95, EU:C:1998:298; O’Flynn, C-237/94, EU:C:1996:206; HK Danmark, C-476/11, EU:C:2013:590.

Conclusie van advocaat-generaal Lenz in O’Flynn, C-237/94, EU:C:1996:123, Conclusie van advocaat-generaal Ruiz-Jarabo Colomer in Maruko, C-267/06, EU:C:2007:486.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act (Wet geregistreerd partnerschap en bepaalde rechten en verplichtingen van samenwonenden) van 2010 (hierna: „wet van 2010”).

Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010 (Commencement) Order 2010, S.I. 648 (Uitvoeringsregeling Wet geregistreerd partnerschap en bepaalde rechten en verplichtingen van samenwonenden van 2010).

Civil Partnership (Recognition of Registered Foreign Relationships) Order 2010, S.I. 649 (Regeling geregistreerd partnerschap en erkenning buitenlandse geregistreeerde relaties van 2010).

Pensions Act (Pensioenwet) van 1990, zoals gewijzigd bij artikel 22 van de Social Welfare (Miscellaneous Provisions) Act (Wet Overige bepalingen sociale zekerheid) van 2004 (nummer 9 van 2004), waarmee een nieuw deel VII werd ingevoerd (met het amendement worden de bepalingen van richtlijn 2000/78 ingevoerd in de nationale wetgeving).

Arrest van het High Court van Ierland in *Dooley v Catholic University School* [2010] IEHC 496.

Overig recht waarnaar wordt verwezen

Arrest van het Supreme Court van het Verenigd Koninkrijk in *Bull and another v Hall and another* [2013] UKSC 73.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Appellant is geboren op 21 april 1946. Hij heeft twee nationaliteiten: die van Ierland en van het Verenigd Koninkrijk. Hij was in 1972 werkzaam als docent bij de eerstgenoemde verweerder, Trinity College Dublin („TCD”). Op grond van zijn arbeidsovereenkomst werd appellant in oktober 1972 als bijdragevrije deelnemer toegelaten tot een pensioenregeling van TCD. Na 31 januari 2005 zijn geen nieuwe deelnemers meer toegelaten tot deze regeling. Appellant leeft reeds meer dan dertig jaar in een stabiele levensrelatie met zijn partner van hetzelfde geslacht. Zij delen hun bezittingen, hebben een gezamenlijke bankrekening en spiegeltestamenten.
- 2 Artikel 5 van de pensioenregeling voorziet in een levenslange pensioenuitkering aan de huwelijkspartner (en nu ook aan een geregistreerde partner) van een deelnemer, indien de deelnemer eerder overlijdt dan zijn of haar huwelijkspartner (en thans ook de geregistreerde partner). Krachtens de bepalingen van de pensioenregeling is een deelnemer gerechtigd tot een pensioen dat gelijk is aan twee derde van het laatst genoten salaris. Indien een deelnemer van de regeling overlijdt tijdens zijn of haar pensioen, dan heeft de nabestaande huwelijkspartner (en thans ook de geregistreerde partner) recht op een levenslange uitkering die gelijk is aan twee derde van het bedrag waarop de deelnemer recht had vóór zijn dood. Dit nabestaandenpensioen wordt echter uitsluitend uitgekeerd, indien de deelnemer een huwelijk (of thans een geregistreerd partnerschap) is aangegaan voordat deze de leeftijd van 60 jaar bereikt.
- 3 Op 3 december 2009 is het pensioenfonds van TCD ondergebracht bij de National Treasury Management Agency („NTMA”). NTMA is een staatsorgaan dat is opgericht met als doel de bedrijfsmiddelen van de Ierse regering te beheren. Sinds januari 2010 worden alle verplichtingen van de pensioenregeling voldaan met staatsgelden. Ten tijde van de overdracht van het pensioenfonds naar de Staat, had het een aanzienlijk financieel tekort. Tijdens een in september 2008 uitgevoerde

actuariële toetsing van de regeling is vastgesteld dat in het kader van de regeling slechts 37 % van de opgebouwde uitkeringsrechten op basis van een minimaal financieringsniveau kon worden uitgekeerd aan actieve deelnemers en begunstigden met uitgestelde rechten, zonder dat daarbij sprake zou zijn van een voorziening voor een herwaardering van de uitkering voor begunstigden met uitgestelde rechten of een verhoging van de pensioen die werden uitgekeerd.

- 4 Op 25 januari 2010 heeft appellant een verzoek ingediend om gebruik te maken van een optie tot vroegtijdige pensionering met ingang van 31 december 2010. Deze optie was hem aangeboden met het advies om alvorens een besluit te nemen eerst onafhankelijk deskundigenadvies te verkrijgen met betrekking tot zijn rechten. Op 8 februari 2010 heeft appellant een onherroepelijk verzoek ingediend bij TCD voor een vroegtijdige pensionering met ingang van 31 december 2010 overeenkomstig de voorwaarden die hem eerder op 25 januari 2010 waren aangeboden. Op 24 mei 2010 heeft appellant TCD in kennis gesteld van de wijze waarop hij de uitkering wenste te ontvangen waarop hij recht had op grond van de regeling. Door hem werd tevens bevestigd dat hij in kennis was gesteld van de noodzaak om onafhankelijk advies te zoeken en dat hij begreep wat de aard en omvang van zijn uitkeringsrechten waren.
- 5 Met ingang van 21 december 2005 werd het mogelijk om een geregistreerd partnerschap aan te gaan in het Verenigd Koninkrijk op grond van de Civil Partnership Act (Wet geregistreerd partnerschap) van 2004. Appellant heeft op 21 april 2009 een geregistreerd partnerschap geregistreerd in het Verenigd Koninkrijk. Op dat moment was hij 63 jaar oud. Destijds bestond in het Ierse recht geen regeling op grond waarvan in Ierland erkenning kon worden gegeven aan de staat van zijn geregistreerd partnerschap. Na de onderhavige procedure te hebben ingesteld, is appellant op 12 januari 2015 in het Verenigd Koninkrijk een geregistreerd partnerschap aangegaan met zijn partner.
- 6 Op 19 juli 2010 is de Wet geregistreerd partnerschap en bepaalde rechten en verplichtingen van samenwonenden van 2010 in Ierland aangenomen. Op 1 januari 2011 is de wet in werking getreden en is in Ierland erkenning gegeven aan het geregistreerd partnerschap. Het geregistreerd partnerschap van appellant is met ingang van 12 januari 2011 krachtens Iers recht erkend als een geregistreerde buitenlandse relatie.
- 7 Op 17 september 2010 heeft appellant een formeel verzoek ingediend bij TCD waarin werd verzocht om te voorzien in de uitkering van een nabestaandenpensioen aan zijn partner.
- 8 Op 15 november 2010 is appellant door TCD ervan in kennis gesteld dat zijn verzoek was afgewezen.
- 9 Op 20 december 2010 heeft de tweede bovengenoemde verweerder, Higher Education Authority („HEA”), het hoger beroep van appellant ontvangen dat was

gericht tegen het besluit van TCD. HEA heeft het besluit van TCD bekrachtigd en appellant hiervan in kennis gesteld op 17 mei 2011.

- 10 Appellant is op 31 december 2010 vroegtijdig met pensioen gegaan. Hij had echter een contractueel recht om zijn dienstverband met het recht op pensioen te behouden tot 30 september 2013.
- 11 Door appellant is een procedure ingesteld bij het Equality Tribunal, waarin door hem werd betoogd dat hij in strijd met de gewijzigde Pensioenwet van 1990 direct en/of indirect is gediscrimineerd door verweerders vanwege zijn leeftijd en seksuele geaardheid. De vordering is door het Equality Tribunal afgewezen. Appellant heeft vervolgens hoger beroep ingesteld bij de verwijzende rechter, zijnde het nationaal gerecht dat rechtsmacht heeft om kennis te nemen van en uitspraak te doen in hoger beroep tegen uitspraken van het Equality Tribunal.
- 12 Thans kunnen op grond van het Ierse recht uitsluitend personen van het tegenovergestelde geslacht een huwelijk aangaan. Voor erkenning van een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht in Ierland zou de Grondwet van Ierland moeten worden geamendeerd. Op 22 mei 2015 is een referendum gehouden waarbij werd gestemd voor het voorstel om het huwelijk mogelijk te maken tussen twee personen ongeacht hun geslacht. Om uitvoering te geven aan de uitslag van het referendum is wetgeving vereist.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

Appellant

- 13 Appellant is direct en/of indirect gediscrimineerd vanwege zijn leeftijd of zijn seksuele geaardheid dan wel vanwege een combinatie van zijn leeftijd en seksuele geaardheid. In het kader van zijn aanspraak op zijn recht om niet gediscrimineerd te worden vanwege zijn seksuele geaardheid kan hij rechtstreeks een beroep doen op de bepalingen van richtlijn 2000/78. Voor toepassing van de verbodsbepalingen inzake discriminatie van richtlijn 2000/78, door middel van de rechtstreekse werking daarvan, gelden alle verweerders als onderdelen van de Staat.
- 14 Bij toepassing van de arresten in de zaken Maruko, Römer en HK Danmark op de pensioenregeling van TCD blijkt duidelijk dat het recht op pensioen in kwestie beloning vormt in de zin van artikel 157 VWEU en richtlijn 2000/78. Het discriminatieverbod op grond van leeftijd en seksuele geaardheid als vervat in richtlijn 2000/78, is van toepassing op de pensioenregeling in kwestie en de terugwerkende kracht daarvan is niet beperkt. De beslissingen van het Hof van Justitie in Maruko en in Römer om geen beperking te verbinden aan de terugwerkende kracht van artikel 1 en 2, zijn van toepassing op alle daaropvolgende zaken.

- 15 De onthouding van het recht op pensioen ten aanzien van de partner van hetzelfde geslacht vormt directe discriminatie op grond van seksuele geaardheid. Appellant en zijn partner van hetzelfde geslacht konden niet trouwen voordat hij de leeftijd van 60 jaar had bereikt. Het criterium dat de kern vormt van de eis dat het koppel getrouwd moet zijn, gaat noodzakelijkerwijs ervan uit dat sprake is van een heteroseksuele geaardheid. De eis vormt derhalve discriminatie tegen appellant vanwege zijn seksuele geaardheid en daarmee directe discriminatie. Op grond van de geamendeerde pensioenregeling wordt appellant, die zich meer dan dertig jaar heeft verbonden in een homoseksuele relatie, feitelijk behandeld als een heteroseksuele deelnemer die ervoor heeft gekozen niet te trouwen totdat hij de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt of die zijn of haar partner pas op die leeftijd heeft leren kennen. Dit ongeacht het feit dat appellant in dezelfde mate heeft geïnvesteerd in de pensioenregeling als een heteroseksuele deelnemer die te allen tijde ervoor kon kiezen om te trouwen.
- 16 De behandeling van appellant vormt indirecte discriminatie zowel op grond van seksuele geaardheid als op grond van leeftijd zonder dat daartoe enige rechtvaardigingsgrond bestaat.

De eerstgenoemde verweerder

- 17 Door TCD wordt betoogd dat de regel van de pensioenregeling die aan de orde is in deze zaak, betrekking heeft op het recht op uitkering van een nabestaandenpensioen bij overlijden van een gepensioneerde pensioengerechtigde. Indien een pensioengerechtigde overlijdt na pensionering, voorziet de regeling in een twee derde nabestaandenpensioen, onder de voorwaarde dat de deelnemer aan de regeling is gehuwd voordat hij de leeftijd van 60 bereikt of voordat hij met pensioen gaat, indien deze datum eerder valt (anders zou de nabestaande huwelijkspartner een restbedrag van vijf jaar aan pensioenuitkeringen kunnen ontvangen, indien het overlijden zou plaatsvinden binnen vijf jaar na de pensioneringsdatum). Appellant is in 2009, toen hij de leeftijd had van 63 jaar, een geregistreerd partnerschap aangegaan op grond van het recht van het Verenigd Koninkrijk. De regel van de regeling is gewijzigd door artikel 99 van de Ierse Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act (Wet geregistreerd partnerschap en bepaalde rechten en verplichtingen van samenwonenden) van 2010 (hierna: „wet van 2010”). De wet van 2010 heeft geen terugwerkende kracht.
- 18 De eis dat men gehuwd moet zijn voordat men de leeftijd van 60 heeft bereikt, was een gebruikelijk onderdeel bij de formulering van bedrijfspensioenregelingen in de jaren '70. Hiermee werd bescherming geboden tegen op gezondheidsredenen gebaseerde negatieve selectie door individuele deelnemers ten nadele van het pensioenfonds of de overige deelnemers. Er is geen sprake van discriminatie op grond van leeftijd, omdat de eis verenigbaar is met de toepasselijke nationale wetgeving. Voorts is de eis verenigbaar met artikel 6, lid 2, van richtlijn 2000/78 en is geen objectieve rechtvaardigingsgrond daarvoor vereist.

- 19 Tegen appellant is niet gediscrimineerd op grond van zijn seksuele geaardheid of burgerlijke staat. Hem is niet dezelfde bescherming onthouden zoals die wordt geboden aan een partner van een heteroseksuele collega. Immers voor een ongehuwd heteroseksueel koppel met een langetermijnrelatie gelden exact dezelfde voorwaarden en beperkingen zoals die gelden voor een homoseksueel koppel met een langetermijnrelatie. Indien een heteroseksuele deelnemer zou trouwen na de leeftijd van 60 jaar te hebben bereikt, dan zouden soortgelijke beperkingen gelden ten aanzien van de uitkering van de huwelijkspartner na het overlijden van de deelnemer na diens pensionering. De beslissingen in de zaken Römer en Maruko kunnen worden onderscheiden op grond van het feit dat deze van toepassing zijn op gevallen waarin de voor homoseksuele koppels beschikbare rechtsvorm van een levenslang partnerschap een minder gunstige behandeling ontving dan het huwelijk. Voorts is bepaald dat richtlijn 2000/78 de nationale wetgeving inzake burgerlijke staat en de daaraan verbonden voordelen onverlet laat. In casu werd het geregistreerd partnerschap pas in het Ierse recht erkend toen op 1 januari 2011 de wet van 2010 in werking trad.
- 20 Appellant wordt niet bijzonder benadeeld vanwege de samenlopende gronden van leeftijd, seksuele geaardheid en burgerlijke staat. Er is immers geen statistisch bewijs dat homoseksuele koppels worden benadeeld door de eis dat zij een geregistreerd partnerschap moeten aangaan voordat de leeftijd van 60 jaar wordt bereikt. De wet van 2010 heeft geen terugwerkende kracht en het nationaal aangenomen standpunt ten aanzien van de burgerlijke staat valt niet binnen de werkingssfeer van de richtlijn.

De overige verweerders

- 21 Door appellant is niet vastgesteld dat sprake is geweest van een inbreuk op het beginsel van gelijke pensioenbehandeling op grond van ofwel leeftijd ofwel seksuele geaardheid (dan wel een combinatie van beide). Door de regels van de pensioenregeling in kwestie is betaling van een nabestaandenuitkering uitgesloten, indien de deelnemer in het huwelijk (of sinds 1 januari 2011 een geregistreerd partnerschap) is getreden na de leeftijd van 60 jaar te hebben bereikt. Deze regel is gelijkelijk van toepassing op alle deelnemers en alle huwelijken en geregistreerde partnerschappen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 22 Artikel 66 van de wet van 1990 bevat ten aanzien van bedrijfspensioenregelingen een algemeen verbod op minder gunstige behandeling op grond van onder meer leeftijd en seksuele geaardheid. Anders dan het geval is met richtlijn 2000/78, bevat de wet tevens een verbod op discriminatie op grond van de burgerlijke staat.
- 23 Artikel 72 van de wet van 1990 bevat uitzonderingen op het algemeen discriminatieverbod voor bedrijfspensioenregelingen. Artikel 72, lid 1, c, luidt:
„Van inbreuk op het beginsel van gelijke behandeling ten aanzien van

pensioenvoorzieningen op grond van leeftijd is geen sprake, indien in een regeling [...] (c) de leeftijd of in aanmerking komende dienstverlening, dan wel een combinatie van beide, wordt vastgesteld als voorwaarde of criterium voor het recht op uitkeringen krachtens de regeling [...], onder de voorwaarde dat zulks niet leidt tot een inbreuk op het beginsel van gelijke behandeling ten aanzien van pensioenvoorzieningen op grond van geslacht”.

- 24 Artikel 72, lid 3, van de wet van 1990 luidt: „Van inbreuk op het beginsel van gelijke behandeling ten aanzien van pensioenvoorzieningen op grond van burgerlijke staat of seksuele geaardheid is geen sprake, indien meer gunstige bedrijfspensioenvoorzieningen worden verstrekt aan een weduwe of weduwnaar van een overleden deelnemer, onder de voorwaarde dat zulks niet leidt tot een inbreuk op het eerdergenoemde beginsel op grond van geslacht”.
- 25 Voor zover door de verweerdere een beroep wordt gedaan op artikel 6, lid 1, van richtlijn 2000/78, bestaan hun rechtvaardigingsgronden uitsluitend uit begrotingsoverwegingen. Het is vaste rechtspraak van het Hof van Justitie dat kostenoverwegingen op zichzelf niet het voortbestaan van ongelijkheid kunnen rechtvaardigen. Het Hof heeft aldus bepaald in Hill en Stapleton en Jørgensen. De redenering in die zaken is onlangs toegepast door het Ierse High Court in *Dooley v Catholic University School* [2010] IEHC 496. Dientengevolge kan de verwijzende rechter op grond van het nationale recht en het recht van de Unie geen aannemelijke grondslag vinden op grond waarvan door de verweerdere een beroep zou kunnen worden gedaan op artikel 6, lid 1, van richtlijn 2000/78 bij beantwoording van de vordering van appellant voor zover deze betrekking heeft op discriminatie op grond van leeftijd.
- 26 Artikel 6, lid 2, van richtlijn 2000/78 is vatbaar voor zowel een ruime als een enge uitlegging. Bij een ruime uitlegging is het in het kader van bedrijfsregelingen toegestaan allerlei leeftijdsvoorwaarden vast te stellen voor rechten op pensioenuitkeringen of invaliditeitsprestaties. Onder een dergelijke uitlegging is het toegestaan om van een deelnemer aan de regeling te eisen dat deze vóór het bereiken van een grensleeftijd een huwelijk of geregistreerd partnerschap moet zijn aangegaan, indien hij een uitkering wil ontvangen. Het artikel is echter ook vatbaar voor een enge uitlegging waarvan de toepassing tot een ander resultaat leidt.
- 27 Bij een enge uitlegging kan artikel 6, lid 2, aldus worden uitgelegd dat daarin slechts wordt toegestaan dat een leeftijd wordt vastgesteld waarop werknemers kunnen deelnemen aan een pensioenregeling en een leeftijd waarop een recht tot uitkering krachtens de regeling ontstaat. Bij deze uitlegging is de werkingssfeer van het artikel beperkt tot, bijvoorbeeld, het toestaan van een bepaling waarbij een grensleeftijd wordt vastgesteld waarvoor of waarna een werknemer niet kan deelnemen aan een regeling. Voorts zou volgens deze uitlegging een bepaling worden toegestaan die gebruikelijk is in bedrijfspensioenregelingen, waarbij een werknemer pas recht krijgt op een pensioen wanneer hij of zij een bepaalde

leeftijd heeft bereikt, ongeacht de leeftijd waarop hij of zij met pensioen gaat. Indien deze enge uitlegging wordt gehanteerd, dan zou de leeftijdseis die het onderwerp van het hoofdgeding vormt, uitsluitend zijn toegestaan indien op grond van aannemelijk bewijs zou vaststaan dat de eis een criterium is dat wordt gehanteerd in actuariële berekeningen. Dergelijk bewijs is niet aangevoerd.

- 28 Artikel 6, lid 2, van richtlijn 2000/78 bestaat uit twee delen. Toevoeging van het tweede deel (waarin het gebruik van leeftijd als criterium in actuariële berekeningen wordt toegestaan) zou overbodig zijn geweest, indien het volgens het eerste deel van het lid reeds zou zijn toegestaan om leeftijd in het algemeen als een bepalende factor te hanteren bij de vaststelling van een recht op een uitkering krachtens een bedrijfspensioenregeling.
- 29 De verwijzende rechter is verplicht om aan de nationale wetgeving zoveel mogelijk een uitlegging en toepassing te geven die in het licht van de bewoordingen en het doel van richtlijn 2000/78 leiden tot het met de richtlijn beoogde resultaat. De eis van een grensleeftijd waarop een deelnemer aan een bedrijfspensioenregeling een huwelijk (of thans een geregistreerd partnerschap) moet zijn aangegaan, zodat zijn of haar huwelijkspartner (of geregistreerde partner) recht kan hebben op een nabestaandenpensioen, lijkt niet binnen de werkingssfeer te vallen van artikel, lid 2, van richtlijn 2000/78, tenzij het leeftijds criterium wordt gehanteerd in actuariële berekeningen. Indien dit het geval is, dan moet de nationale wetgeving dienovereenkomstig worden uitgelegd.
- 30 Geen bewijs is aangevoerd voor de stelling dat de litigieuze bepaling een gebruikelijk onderdeel is bij de formulering van bedrijfspensioenregelingen waarmee bescherming wordt geboden tegen op gezondheidsredenen gebaseerde negatieve selectie door individuele deelnemers ten nadele van het pensioenfonds of de overige deelnemers, dan wel dat de bepaling een criterium is dat wordt gehanteerd in actuariële berekeningen.
- 31 Maruko, Römer, en Bull/Hall betreffen de ongelijke behandeling van geregistreerde partners in vergelijking met gehuwde personen. Het beginsel dat hieruit kan worden afgeleid, is dat wanneer door de nationale wetgeving wordt voorzien in het geregistreerd partnerschap en geregistreerde partners feitelijk worden behandeld als echtgenoten, dan vormt discriminatie tegen geregistreerde partners directe discriminatie op grond van seksuele geaardheid. Sinds 2011 bevindt appellant zich op grond van het Ierse recht in een rechtspositie die gelijk is aan die van een gehuwd persoon. Derhalve dient een minder gunstige behandeling die hij thans mocht ondervinden vanwege zijn ongehuwde staat te worden beschouwd als directe discriminatie waarvoor geen rechtvaardigingsgrond bestaat. De eerdergenoemde jurisprudentie biedt hem echter geen hulp ten aanzien van de periode voordat het geregistreerd partnerschap werd ingevoerd in Ierland of voordat zijn Brits geregistreerd partnerschap werd erkend in Ierland.

- 32 Thans bevinden appellant en zijn partner zich in een rechtspositie die gelijk is aan die van gehuwde personen van het tegenovergestelde geslacht. Indien appellant overlijdt vóór zijn partner, dan zal deze zich in een positie bevinden die vergelijkbaar is met die van een weduwe of weduwnaar. Zijn partner zal echter geen nabestaandenpensioen ontvangen op grond van de regels van de regeling, uitsluitend vanwege de leeftijd die appellant had ten tijde van de registratie van hun geregistreerd partnerschap. Dit zou suggereren dat het daadwerkelijke punt van het geschil ligt in de leeftijdseis uit de regels van de regeling. De verwijzende rechter is evenwel van mening dat een dergelijke conclusie te simplistisch is en voorbij gaat aan het feit dat appellant, voordat hij de leeftijd van 60 jaar had bereikt en voordat zijn geregistreerd partnerschap werd erkend, werd geclassificeerd als ongehuwd, niet omdat daarmee zijn feitelijke situatie werd omschreven maar omdat het Ierse recht geen andere classificatie kende voor homoseksuele koppels.
- 33 Gesteld wordt dat heteroseksuele koppels zich in een situatie zouden kunnen bevinden die overeenkomt met die van appellant en zijn partner, vanwege een juridische belemmering die hen ervan weerhoudt te trouwen. Voorts wordt betoogd dat statistisch bewijs ontbreekt waaruit blijkt dat homoseksuele koppels in hogere mate zijn benadeeld door de litigieuze bepaling van de regeling dan heteroseksuele koppels die niet konden trouwen. Ten aanzien van deze stellingen geldt dat statistieken inderdaad vaak belangrijke bewijsrechtelijke hulpmiddelen vormen bij de vaststelling van indirecte discriminatie, maar niet de enige grondslag vormen waarop een dergelijke vaststelling kan worden gebaseerd. Een gespecialiseerd gerecht, zoals het verwijzend gerecht, kan de kennis en deskundigheid van zijn leden aanwenden bij de vaststelling van de feiten. Daarnaast zijn er gevallen waarin een gerecht kan concluderen dat een bepaalde eis naar zijn aard leidt tot benadeling van een groep dan wel een categorie van personen. Het arrest en de conclusie in de zaak O'Flynn zijn in dit verband treffend. Sommige heteroseksuele koppels die wellicht wensen te trouwen, ondervinden juridische belemmeringen waardoor zij dat niet kunnen. Het is echter evident dat de overgrote meerderheid van heteroseksuele koppels die wensen te trouwen, dat ook kunnen. Dit staat in contrast met de situatie voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet van 2010, toen homoseksuele koppels die een geregistreerd partnerschap wensten aan te gaan dat niet konden doen volgens het Ierse recht.
- 34 De eis dat men een huwelijk of een geregistreerd partnerschap dient aan te gaan als voorwaarde voor het recht op een uitkering krachtens een bedrijfspensioenregeling, lijkt naar de aard ervan te leiden tot nadelige gevolgen voor aanzienlijk meer homoseksuele werknemers dan heteroseksuele werknemers in gevallen waarin het recht om te trouwen gereserveerd is voor koppels van het tegenovergestelde geslacht en het geregistreerd partnerschap niet beschikbaar is. Dit suggereert dat met de eis indirect wordt gediscrimineerd tegen homoseksuele mensen.

- 35 Desalniettemin blijft nog steeds de vraag of de minder gunstige behandeling in kwestie binnen de werkingssfeer van artikel 2 van richtlijn 2000/78 valt; of het de classificatie was van de burgerlijke staat van appellant voordat hij de leeftijd van 60 jaar bereikte, die feitelijk heeft geleid tot de minder gunstige behandeling waarover door hem wordt geklaagd; en of die burgerlijke staat op doordachte wijze kan worden losgekoppeld van zijn seksuele geaardheid in het kader van de behandeling van zijn vorderingen.
- 36 Het is duidelijk dat appellant vanaf 2004, toen de mogelijkheid daartoe voor het eerst werd ingevoerd in het recht van het Verenigd Koninkrijk, op elk moment een geregistreerd partnerschap had kunnen aangaan in het Verenigd Koninkrijk. Had hij dat evenwel gedaan, dan zou het desondanks niet zijn erkend in Ierland. Hoewel het geregistreerd partnerschap dat hij is aangegaan in 2009 nadien is erkend in Ierland op grond van de wet van 2010, doch niet met terugwerkende kracht, kon hij niet eerder hebben geweten of het geregistreerd partnerschap zou worden ingevoerd in Ierland, en zo ja, of en vanaf wanneer buitenlandse partnerschappen zouden worden erkend.
- 37 De verwijzende rechter is genoegzaam gebleken dat appellant en zijn partner vele jaren geleden een huwelijk of geregistreerd partnerschap zouden zijn aangegaan indien zulks juridisch mogelijk zou zijn geweest.
- 38 De verwijzende rechter heeft hulp nodig bij de uitlegging van kwesties van het recht van de Unie alvorens uitspraak kan worden gedaan in de onderhavige zaak. Dientengevolge is bepaald dat de procedure wordt aangehouden en de vragen voorgelegd aan het Hof van Justitie, zodat een prejudiciële beslissing kan worden verkregen krachtens artikel 267 VWEU.